

Koninklijk besluit van 14 januari 2002 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water dat in voedingsmiddeleninrichtingen verpakt wordt of dat voor de fabricage en/of het in de handel brengen van voedingsmiddelen wordt gebruikt

Tekst gepubliceerd op 19 maart 2002 | Tekst laatst bijgewerkt op 12 maart 2021
Koninklijk besluit

KONINKLIJK BESLUIT van 14 JANUARI 2002

**betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water
dat in voedingsmiddeleninrichtingen verpakt wordt of dat voor de fabricage
en/of het in de handel brengen van voedingsmiddelen wordt gebruikt**

(B.S. 19.III.2002, ed. 2, err. B.S. 15.X.2009)

Duits vertaling:

K.B. 15 mei 2007 (B.S. 20.VII.2007, ed. 2, err. B.S. 18.VI.2009)

Wijzigingen:

K.B. 25 juli 2014 (B.S. 6.X.2014)

K.B. 12 juni 2017 (B.S. 3.VII.2017)

K.B. 2 februari 2021 (B.S. 12.III.2020, ed. 1)

Gelet op de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten (</nl/extranet/document/1/nl#art>), gewijzigd door de wetten van 22 maart 1989, 9 februari 1994, 10 december 1997 en 12 augustus 2000;

Gelet op de wet van 14 augustus 1933 betreffende de bescherming van drinkwaters (</nl/extranet/document/67/nl#art>);

Gelet op het koninklijk besluit van 7 mei 1936 betreffende de handel van drinkwater (</nl/extranet/document/69/nl#art>), inzonderheid op artikel 5, vervangen bij het koninklijk besluit van 5 juli 1972;

Gelet op het koninklijk besluit van 7 februari 1997 inzake de algemene voedingsmiddelenhygiëne, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 22 december 1997 en 14 juli 1998;

Gelet op het koninklijk besluit van 8 februari 1999 betreffende natuurlijk mineraal water en bronwater (</nl/extranet/document/73/nl#art>);

Gelet op de richtlijn 98/83/EG van de Raad van 3 november 1998 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (</nl/extranet/document/333/nl#art>);

Gelet op het verzoek om spoedbehandeling, gemotiveerd door de omstandigheid dat:

«Op 19 maart 2001 werd met toepassing van artikel 3, § 1 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water, dat is verpakt of in voedingsinrichtingen wordt gebruikt voor de fabricage en/of het op de markt brengen van voedingsmiddelen, voor advies voorgelegd aan de wetgevende afdeling van dit Hoog College. Dat koninklijk besluit zet het gedeelte van de richtlijn 98/83/EG betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water, waarvoor het Ministerie van Volksgezondheid bevoegd is, om in het nationaal recht.

Op 6 april 2001 heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen België een ingebrekestelling gestuurd betreffende de richtlijn 98/83/EG waarvoor de periode van omzetting was verstreken.

Op 26 juli 2001 heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen België een met redenen omkleed advies toegezonden betreffende de afwezigheid van mededeling van de maatregelen tot omzetting in het nationaal recht van de richtlijn 98/83/EG. België wordt verzocht de nodige maatregelen te treffen binnen een periode van twee maanden.»;

Gelet op advies 31.421/3 van de Raad van State, gegeven op 18 oktober 2001, met toepassing van artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State,

Definities

(Art. 1. Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder:

1° *Voor menselijke consumptie bestemd water, hierna «water» genoemd*: al het water dat onbehandeld of na behandeling bestemd is voor menselijke consumptie en dat in voedingsmiddeleninrichtingen voor de fabricage en/of het in de handel brengen van voedingsmiddelen wordt gebruikt of wordt verpakt, met uitzondering van natuurlijke minerale waters;

2° *Technische hulpmiddelen*: chemische producten of fysische dragers of alle materialen die deels of geheel gebruikt worden bij de processen inzake verwerking van het water tot drinkbaar water;

3° *Bevoegde overheid*: het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen.

[**Art. 1/1.** Dit besluit voorziet in de omzetting van richtlijn 98/83/EG van de Raad van 3 november 1998 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (</nl/extranet/document/333/nl#art>).]

(K.B. 12.VI.2017, art. 2)

Toepassingsgebied

(Art. 2. § 1. Dit besluit is van toepassing op waters die:

1° in flessen of recipiënten bestemd voor verkoop aan de consument worden verpakt, zoals bij voorbeeld bronwaters of tafelwaters, maar met uitzondering van natuurlijke mineraalwaters;

2° [in voedingsmiddeleninrichtingen voor de fabricage en/of het in de handel brengen van voedingsmiddelen wordt gebruikt, tenzij de bevoegde overheid bepaalt, op basis van een risico-evaluatie dat de kwaliteit van het water de veiligheid en de salubriteit van de levensmiddelen als eindproduct niet kan aantasten;]

(K.B. 25.VII.2014, art. 2)

3° in voedingsmiddeleninrichtingen uit een tankschip of tankauto voor de fabricage en/of het in de handel brengen van voedingsmiddelen worden geleverd.

Uitzonderingen

§ 2. Dit besluit is niet van toepassing op:

1° waters die aan voedingsmiddelenbedrijven via een leidingnet worden verdeeld voordat elke eventuele verwerking of behandeling in het bedrijf plaatsvindt;

2° natuurlijk mineraalwater dat als zodanig is erkend overeenkomstig het koninklijk besluit van 8 februari 1999 betreffende natuurlijk mineraal water en bronwater (</nl/extranet/document/73/nl#art>);

3° water dat een geneesmiddel is.

Algemene verplichtingen

(.) **Art. 3.** Het is verboden water te gebruiken dat niet gezond en zuiver is.

Om aan de minimumvereisten van dit besluit te voldoen wordt water gezond en zuiver indien:

1° het geen micro-organismen, parasieten of andere stoffen bevat in hoeveelheden of concentraties die gevaar voor de gezondheid van de consument kunnen opleveren;

en

2° het voldoet aan de in bijlage, punten I en II gespecificeerde minimumvereisten.

(.) **Art. 4.** [Voor de toepassing van artikel 18 van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere produkten (</nl/extranet/document/1/nl#art>), wordt het water, dat niet aan de bepalingen van artikel 3 voldoet schadelijk verklaard.]

(K.B. 2.II.2021, art. 1)

Kwaliteitseisen

(.) **Art. 5.** De waarden van de in bijlage, punten I en II opgenomen parameters zijn minimumvereisten.

De waarden van de in bijlage, punt III opgenomen indicatorparameters worden uitsluitend vastgesteld voor controledoeleinden en om te voldoen aan de bepalingen van artikel 8.

Plaats waar aan de kwaliteitseisen moet worden voldaan

(.)**Art. 6.** De waarden van de in bijlage, punten [I, II en III] opgenomen parameters moeten worden nageleefd:

(K.B. 12.VI.2017, art. 3)

- a) voor water in flessen of verpakkingen bestemd voor verkoop, op het punt waarop de flessen of verpakkingen worden gevuld, en in de eindverpakking;
- b) voor water dat wordt gebruikt in een voedingsmiddeleninrichting, op het punt waar het in de inrichting wordt gebruikt;
- c) voor water dat aan een voedingsmiddeleninrichting geleverd wordt uit een tankschip of tankauto, op het punt waar het uit het tankschip of de tankauto komt.

Controle

(.)**Art. 7. § 1.** Om na te gaan of het water aan de vereisten van dit besluit, en in het bijzonder aan de in artikel 5 opgenomen parameterwaarden voldoet, moet de uitbater van een voedingsmiddeleninrichting alle nodige maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van het water regelmatig wordt gecontroleerd. Er moeten monsters genomen worden die representatief zijn voor de kwaliteit van het gedurende het jaar verbruikte water. Ingeval het water gedesinfecteerd wordt, moet de uitbater voorts alle maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat de doelmatigheid van de toegepaste desinfectiebehandeling wordt gecontroleerd en dat contaminatie door derivaten van het desinfectiemiddel op het laagste niveau wordt bijgehouden zonder dat de desinfectie in gevaar mag komen.

§ 2. [Om aan de bepalingen van paragraaf 1 te voldoen, stelt de exploitant van een voedingsmiddeleninrichting passende controleprogramma's op, indien nodig in samenwerking met de bevoegde instanties. Deze controleprogramma's voldoen aan de minimumvereisten van de bijlage, punt IV, uitgezonderd voor water in flessen of in verpakkingen.]

(K.B. 12.VI.2017, art. 4, 1°)

§ 3. De analyses van de in § 2 vermelde controleprogramma's worden uitgevoerd, overeenkomstig de specificaties voor de analyses van parameters van bijlage, punt V.

Andere dan in de bijlage, punt V, 1, vermelde methoden mogen worden gebruikt, mits het laboratorium kan aantonen met de nodige bewijzen dat de verkregen resultaten minstens even betrouwbaar zijn als die van de gespecificeerde methoden.

[Voor de in de bijlage, punt V, deel B, genoemde parameters mag elke analysemethode worden gebruikt, mits deze aan de aldaar vastgelegde eisen voldoet.]

(K.B. 12.VI.2017, art. 4, 2°)

§ 4. Voor stoffen of micro-organismen waarvoor geen parameterwaarden zijn vastgesteld overeenkomstig artikel 5, zorgt de exploitant per geval voor aanvullende controle indien er reden is om aan te nemen dat deze stoffen of organismen aanwezig zijn in hoeveelheden of aantallen die gevaar voor de gezondheid van de consument kunnen opleveren.

§ 5. De exploitant moet de volledige resultaten van de uitgevoerde controles ter beschikking van de bevoegde autoriteit houden gedurende ten minste 3 jaar.

Herstelmaatregelen en beperkingen van het gebruik

(.) **Art. 8.** § 1. Wanneer wordt vastgesteld dat het water niet meer voldoet aan de in artikel 5 vastgestelde parameterwaarden, moet de exploitant onmiddellijk een onderzoek uitvoeren om de oorzaak ervan te bepalen. Hij moet zo vlug mogelijk de nodige herstelmaatregelen nemen om de kwaliteit weer op peil te brengen en hij moet daarbij prioriteit geven aan de uitvoering ervan, waarbij onder meer wordt gelet op de mate waarin de parameterwaarde in kwestie is overschreden en het mogelijke gevaar voor de consument dat die overschrijding met zich meebrengt.

§ 2. Ongeacht of al dan niet aan de parameterwaarden wordt voldaan, is het gebruik van water dat een gevaar voor de gezondheid van de consumenten oplevert verboden. Dit verbod is van toepassing in geval van overschrijding van de in bijlage, punten I en II opgenomen parameterwaarden. Het water kan opnieuw worden gebruikt indien is aangetoond dat het geen gevaar meer oplevert, met name door middel van de gepaste analyses op monsters van het water, uitgevoerd door een door de bevoegde overheid erkend laboratorium.

§ 3. Wanneer niet wordt voldaan aan de parameterwaarden of specificaties vastgesteld in bijlage, punt III, moet de uitbater van een voedingsmiddeleninrichting een gevarenanalyse uitvoeren om te bepalen of het niet voldoen een risico voor de gezondheid van de consument kan opleveren. Indien dit het geval is, moeten de bepalingen van § 2 worden toegepast.

In alle gevallen moet de exploitant de nodige herstelmaatregelen die verplicht zijn om de waterkwaliteit weer op peil te brengen uitvoeren en de resultaten van zijn onderzoeken, genomen maatregelen en bewijzen van de waterkwaliteit ter beschikking van de bevoegde autoriteit houden.

Andere bepalingen

(.) **Art. 9.** § 1. In het koninklijk besluit van 8 februari 1999 betreffende natuurlijk mineraalwater en bronwater (/nl/extranet/document/73/nl#art) wordt punt I.1. van de bijlage vervangen door de volgende bepaling:

«I.1. Bronwater moet voldoen aan de bepalingen van het koninklijk besluit van 14 januari 2002 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water dat in voedingsmiddeleninrichtingen verpakt wordt of dat voor de fabricage en/of het in de handel brengen van voedingsmiddelen wordt gebruikt (/nl/extranet/document/816/nl#art).».

§ 2. In het koninklijk besluit van 7 februari 1997 betreffende de algemene voedingsmiddelenhygiëne wordt het derde lid van punt 2 van het voorwoord van 14 januari 2002 de bijlage vervangen door de volgende bepaling:

«- drinkbaar water: het water dat voldoet aan de bepalingen van het koninklijk besluit van 14 januari 2002 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water dat in voedingsmiddeleninrichtingen verpakt wordt of dat voor de fabricage en/of het in de handel brengen van voedingsmiddelen wordt gebruikt (/nl/extranet/document/816/nl#art).».

§ 3. In het koninklijk besluit van 7 mei 1936 betreffende de handel van drankwater (</nl/extranet/document/69/nl#art>) worden de eerste en tweede zin van artikel 5 opgeheven en vervangen door de volgende bepaling:

«Recipiënten die drinkwater bevatten en die in de handel worden gebracht moeten op een duidelijk opvallende plaats een etiket dragen met de volgende vermeldingen:».

(.) **Art. 10.** Overtredingen van de bepalingen van dit besluit worden opgespoord, vervolgd en gestraft overeenkomstig de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten (</nl/extranet/document/1/nl#art>).

(.) **Art. 11.** Dit besluit heeft uitwerking met ingang op 1 januari 2002.

(.) **Art. 12.** Onze Minister van Volksgezondheid is belast met de uitvoering van dit besluit.

BIJLAGE

I. Minimale eisen betreffende de microbiologische parameters

PARAMETER	PARAMETERWAARDE
<i>Escherichia coli</i> (E. Coli)	0/100 ml
Enterokokken	0/100 ml
Pathogene micro-organismen en parasieten	afwezig

Water, dat in flessen of verpakkingen in de handel wordt gebracht, moet aan de volgende eisen voldoen:

PARAMETER	PARAMETERWAARDE
<i>Escherichia coli</i> (E. Coli)	0/250 ml

Enterokokken	0/250 ml
Pseudomonas aeruginosa	0/250 ml
[Totaal kiemgetal bij 22 °C	100/ml
Totaal kiemgetal bij 37 °C	20/ml] ((K.B. 2.II.2021, art. 2, 1°)
Pathogene micro-organismen en parasieten	afwezig

Deze voorschriften zijn niet van toepassing op bronwaters, waarvoor de microbiologische criteria zijn vastgelegd door het K.B. van 8 februari 1999 betreffende natuurlijke mineraalwaters en bronwaters

II. Minimale eisen betreffende de chemische parameters

PARAMETER	PARAMETERWAARDE	EENHEID	OPMERKINGEN
Acrylamide	0,10	µg/l	Opmerking 1
Antimoon	5,0	µg/l	
Arseen	10	µg/l	
Benzeen	1,0	µg/l	
Benzo(a)pyreen	0,010	µg/l	
Boor	1,0	mg/l	
Bromaat	10	µg/l	Opmerking 2
Cadmium	5,0	µg/l	
Chroom	50	µg/l	
Koper	2,0	mg/l	Opmerking 3
Cyanide	50	µg/l	

1,2-Dichloorethaan	3,0	µg/l	
Epichloorhydrine	0,10	µg/l	Opmerking 1
Fluoride	1,5	mg/l	
Lood	10	µg/l	Opmerking 3
Kwik	1,0	µg/l	
Nikkel	20	µg/l	Opmerking 3
Nitraat	50	mg/l	Opmerking 4
Nitriet	0,50	mg/l	Opmerking 4
Pesticiden	0,10	µg/l	Opmerkingen 5 en 6
Pesticiden - totaal	0,50	µg/l	Opmerkingen 5 en 7
Polycyclische aromatische koolwaterstoffen	0,10	µg/l	Som van de concentraties van de gespecificeerde verbindingen; opmerking 8
Seleen	10	µg/l	
Tetrachlooretheen en Trichlooretheen	10	µg/l	Som van de concentraties van de gespecificeerde parameters
Trihalomethanen - totaal	100	µg/l	Som van de concentraties van de gespecificeerde verbindingen; opmerking 9
Vinylchloride	0,50	µg/l	Opmerking 1

Nota: Gezien de oorsprong van de bronwaters en de eisen van het koninklijk besluit van 8 februari 1999 betreffende natuurlijk mineraalwater en bronwater ([/nl/extranet/document/73/nl#art](https://nl/extranet/document/73/nl#art)) waaraan ze moeten voldoen, worden de waarden van bovenvermelde parameters verondersteld nul te zijn of worden de concentraties van

deze parameters verondersteld veel lager te zijn dan de vastgestelde grenzen.

Opmerking 1: Deze parameterwaarde heeft betrekking op de residuele monomeerconcentratie in het water, berekend aan de hand van specificaties inzake de maximale migratie uit de overeenkomstige polymeer in contact met water.

Opmerking 2: Zonder dat de desinfectie in gevaar mag komen, moet deze parameter op een zo laag mogelijke waarde gebracht worden.

Opmerking 3: Deze waarde geldt voor een monster van water dat via een passende methode van monsterneming verkregen is en dat representatief mag worden geacht voor de gemiddelde waarde die de gebruiker wekelijks binnenkrijgt.

Opmerking 4: De volgende voorwaarde moet nageleefd worden: $[\text{nitraat}]/50 + [\text{nitriet}]/3 \leq 1$, waarbij de rechte haken de concentratie in mg/l uitdrukken, voor nitraat (NO_3), en voor nitriet (NO_2).

Opmerking 5: Onder pesticiden worden verstaan:

- organische insecticiden;
- organische herbiciden;
- organische fungiciden;
- organische nematociden;
- organische acariciden;
- organische algiciden;
- organische rodenticiden;
- organische slimiciden;
- [soortgelijke producten (onder meer groeiregulatoren) en hun relevante metabolieten en afbraak- en reactieproducten.]

(K.B. 2.II.2021, art. 2, 2°)

Alleen die pesticiden die naar alle waarschijnlijkheid in een bepaald water voorkomen, moeten worden gecontroleerd.

Opmerking 6: De parameterwaarde geldt voor elk afzonderlijk pesticide. In het geval van aldrin, dieldrin, heptachloor en heptachloorepoxide is de parameterwaarde 0,030 µg/l.

Opmerking 7: "Pesticiden - totaal" is de som voor alle afzonderlijke pesticiden die bij de controleprocedure worden opgespoord en gekwantificeerd.

Opmerking 8: De gespecificeerde verbindingen zijn:

- benzo(b)fluorantheen

- benzo(k)fluorantheen
- benzo(ghi)peryleen
- indeno(1,2,3-cd)pyreen.

Opmerking 9: Zonder dat de desinfectie in gevaar mag komen, moet deze parameter op een zo laag mogelijke waarde gebracht worden.

De gespecificeerde verbindingen zijn: chloroform, bromoform, dibroomchloormethaan, broomdichloormethaan.

III. Eisen betreffende de chemische en microbiologische indicatorparameters

MICROBIOLOGISCHE PARAMETER	PARAMETERWAARDE	EENHEID	OPMERKINGEN
Totaal kiemgetal bij 22 °C	Geen abnormale verandering		
Colibacteriën	0	aantal/100 ml	Opmerking 5
<i>Clostridium perfringens</i> (met inbegrip van sporen)	0	aantal/100 ml	Opmerking 2
CHEMISCHE PARAMETER	PARAMETERWAARDE	EENHEID	OPMERKINGEN
Aluminium	200	µg/l	
Ammonium	0,50	mg/l	
Chloride	250	mg/l	Opmerking 1
Kleur	Aanvaardbaar voor de verbruikers en geen abnormale verandering		
Geleidingsvermogen voor elektriciteit	2.500	[S cm ⁻¹ bij 20 °C] (*) (K.B. 12.VI.2017, art. 5, 1°)	Opmerking 1
Waterstofionenconcentratie	≥ 6,5 en ≤ 9,5	PH-eenheden	Opmerking 1 en 3
IJzer	200	µg/l	

Mangaan	50	µg/l	
Geur	Aanvaardbaar voor de verbruikers en geen abnormale verandering		
Oxideerbaarheid	5,0	mg/l O ₂	Opmerking 4
Sulfaat	250	mg/l	Opmerking 1
Natrium	200	mg/l	
Smaak	Aanvaardbaar voor de verbruikers en geen abnormale verandering		
Organisch koolstof totaal (TOC)	Geen abnormale verandering		
Troebelingsgraad	Aanvaardbaar voor de verbruikers en geen abnormale verandering		Opmerking 6
Vrije chloorresiduen	250	µg/l	Opmerking 7

(*) In de Franstalige tekst is er sprake van ' $\mu\text{S cm}^{-1}$ à 20 °C'.

Opmerking 1: Het water mag niet agressief zijn.

Opmerking 2: Deze parameter moet enkel worden gemeten als het water afkomstig is van of beïnvloed wordt door oppervlaktewater. Indien niet aan deze parameterwaarde wordt voldaan, onderzoekt de betrokken uitbater de waterlevering om zich ervan te vergewissen dat er geen potentieel gevaar voor de menselijke gezondheid bestaat ten gevolge van de aanwezigheid van pathogene micro-organismen, bv. cryptosporidium. De uitbater maakt de resultaten van dergelijke onderzoeken aan de bevoegde overheid over.

Opmerking 3: Voor niet-bruisend water in flessen of verpakkingen kan de minimumwaarde verlaagd worden tot 4,5 pH-eenheden.

Voor water in flessen of verpakkingen dat van nature rijk is aan kooldioxide of kunstmatig verrijkt is met kooldioxide kan de minimumwaarde lager zijn.

Opmerking 4: Deze parameter behoeft niet te worden gemeten indien de TOC-parameter wordt geanalyseerd.

Opmerking 5: De eenheid voor water waarmee flessen of verpakkingen worden gevuld, is aantal/250 ml.

Opmerking 6: In het geval van oppervlaktewaterbehandeling dient de uitbater te streven naar een parameterwaarde van ten hoogste 1,0 NTE (nephelometrische troebelingsseenheden) in het water af behandelingsinstallatie.

Opmerking 7: Te meten in geval van ontsmetting van het water met natriumhypochloriet of chloorgas.

IV. [Programma's voor de controle (http://documents.uitgeverij-diekeure.be/000816NL_BIJLAGE.pdf#Page=1)]

►vervangen bij
K.B.
12.VI.2017,
art. 5, 2°

►gewijzigd bij K.B. 2.II.2021, art. 2, 3°	In IV, deel D, 2, wordt de bepaling onder 2, a) vervangen als volgt: "2. Monsterneming op conformiteitspunten moet aan de volgende vereisten voldoen: a) monsters voor bepaalde chemische parameters (in het bijzonder koper, lood en nikkel) worden genomen aan de kraan van conformiteitspunten zonder er voorafgaand water uit te laten stromen. Een monster moet worden genomen met een hoeveelheid van een liter op een willekeurig tijdstip gedurende de dag;"
--	--

V. [Specificaties voor de analyse van parameters (http://documents.uitgeverij-diekeure.be/000816NL_BIJLAGE.pdf#Page=3)]

►vervangen bij
K.B.
12.VI.2017,
art. 5, 2°